

Aan Provinciale Staten

Datum : **19 DEC. 2017**
Documentnr. : 2017-102.616/51/A.7
Dossiernummer : K7079
Behandeld door : F.W. Visser
Telefoonnummer : (050) 752 7211
Antwoord op : brief van de heer M. Koning van 11 september 2017
Bijlage : 1
Onderwerp : Brief van de heer Koning over misbruik van het Ommelander wapen

Geachte dames en heren,

1. Samenvatting

De heer Koning stelt in zijn brief van 11 september 2017 dat het Ommelander wapen misplaatst wordt gebruikt door bedrijven en inwoners van de provincie Fryslân. In de commissie Bestuur van 8 november 2017 hebben wij toegezegd dat nagegaan zou worden hoe het feitelijk zit en of er aanleiding is om hier iets mee te doen. Uit navraag bij de Hoge Raad van Adel blijkt dat het Ommelander wapen vanaf 1995 niet meer bij Koninklijk besluit is verleend aan een bestuursorgaan. Daarnaast is er geen sprake van het voeren van het wapen op de uitingen die de heer Koning in zijn brief heeft opgenomen. Voor ons college bestaat er daarom geen aanleiding om iets te doen met betrekking tot de betreffende uitingen. Wij adviseren u de brief voor kennisgeving aan te nemen en geen brief te sturen aan de provincie Fryslân.

2. Doel en wettelijke grondslag

De heer Koning stelt in zijn brief van 11 september 2017 dat het Ommelander wapen misplaatst wordt gebruikt door bedrijven en inwoners van de provincie Fryslân. De heer Koning geeft daarover het volgende aan: "Dit geschied door de Friese vlag af te beelden met de Ommelander links schuin lopende balken, en door het plompenblad uit de Friese vlag af te beelden als, of de betekenis geven uit het Ommelander wapen." Hij vraagt uw Staten hierover een reactie aan Provinciale Staten van Fryslân te sturen.

Bij zijn brief heeft de heer Koning een brief van gelijke datum aan Provinciale Staten van de provincie Fryslân gevoegd met de vraag dit gebruik tegen te gaan. Provinciale Staten van Fryslân hebben de brief van de heer Koning voor kennisgeving aangenomen.

Tijdens de commissie Bestuur op 8 november 2017 is namens ons college toegezegd dat wordt bekeken hoe het feitelijk in elkaar zit en dat u vervolgens wordt geïnformeerd of er aanleiding is om hier iets mee te doen.

3. Procesbeschrijving en planning

Zie onder 2. Doel en wettelijke grondslag.

4. Begroting

Niet van toepassing.

5. Inspraak/participatie

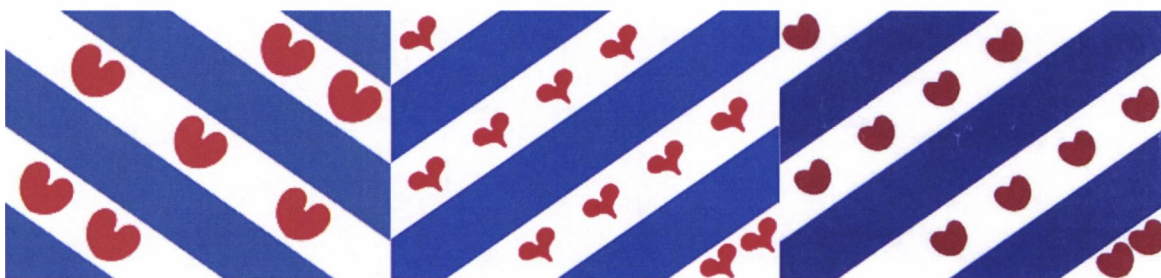
Niet van toepassing.

6. Nadere toelichting

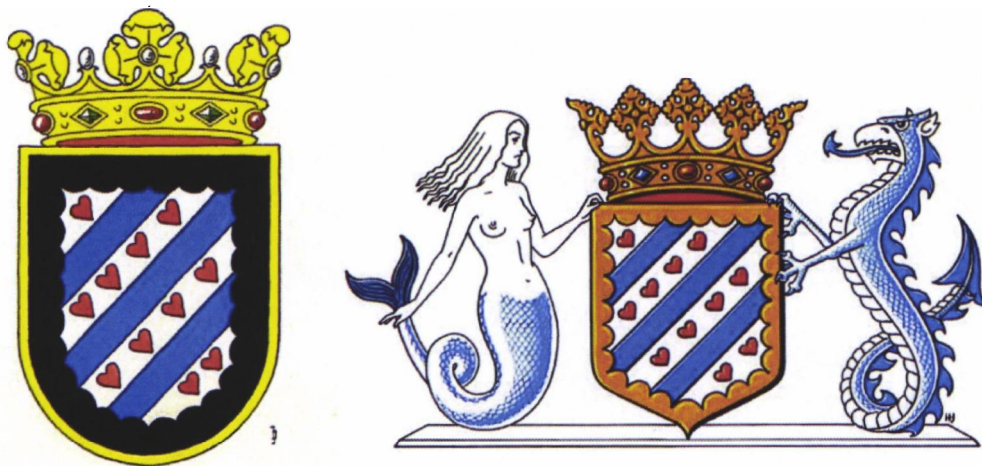
Hoe zit het feitelijk?

Zoals de heer Koning aangeeft in zijn brief kennen het Ommelander wapen en vlag en de Friese vlag beide hun oorsprong in het wapen van de Friese koning Radbod (of Radboud) die stierf in 719. In oude wapenboeken komen beide diagonalen voor en het aantal harten of plumpebladeren varieert. (Bron: dr. E. Knol, Een provincievlag voor Groningen, 2011 uitgegeven ter gelegenheid van de 25e dag van de Groninger Geschiedenis).

Op de Friese vlag staan waterleliebladeren (plumpebladeren/in het Fries pompeblêden) en de rode symbolen op het Ommelander wapen worden doorgaans als harten weergegeven. In zijn brief heeft de heer Koning overigens een Ommelander vlag opgenomen waarop de rode figuren als plumpebladeren zijn afgebeeld. Daarnaast verschilt de richting van de diagonale strepen. Zie de onderstaande afbeeldingen (links de Friese vlag, midden de Ommelander vlag en rechts de vlag zoals opgenomen in de brief van de heer Koning).

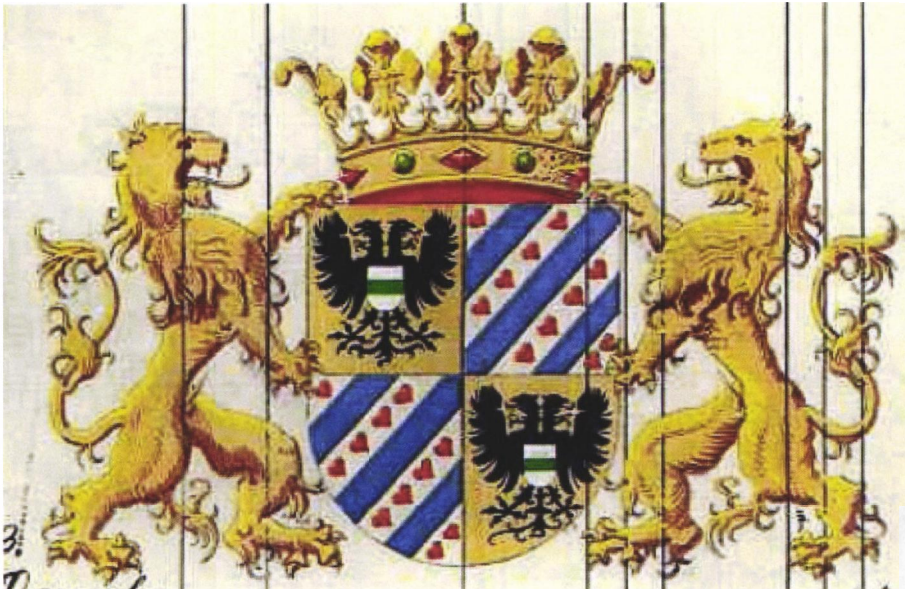

In het bijzonder spreekt de heer Koning over misplaatst gebruik van het Ommelander wapen. In zijn brief heeft de heer Koning geen afbeelding van het Ommelander wapen opgenomen. In het vervolg van deze brief wordt ervan uitgegaan dat de heer Koning op het onderstaande doelt als hij refereert aan het Ommelander wapen.

Uit navraag bij de Hoge Raad van Adel blijkt dat het bovenstaande linker wapen bij Koninklijk besluit van 19 november 1969, nr. 5, is verleend aan het voormalige Waterschap Ommelanderzeedijk. Het is door het waterschap tot 1987 gevoerd. In dat jaar, bij Koninklijk besluit van 2 juli 1987, nr. 9, is aan het waterschap een nieuw wapen verleend (hierboven rechts afgebeeld), vermeerderd met schildhouders. Dit wapen is gevoerd tot aan de opheffing van het waterschap per 1 januari 1995. Daarna is het "Ommelander wapen" niet meer bij Koninklijk besluit verleend aan een bestuursorgaan.

Het wapen van de provincie Groningen (zie de onderstaande afbeelding) bevat ook de strepen van linksonder naar rechtsboven en de elf harten. Dit wapen is bij Koninklijk besluit van 30 december 1947 verleend aan de provincie Groningen.

Is er aanleiding om hier iets mee te doen?

In zijn brief verwijst de heer Koning naar de Circulaire van de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken van 3 september 1979 inzake het gebruik door derden van wapens van publiekrechtelijke lichamen. Deze Circulaire is te vinden op de website van de Hoge Raad van Adel.

In de Circulaire wordt overwogen "dat het verlenen van een wapen door de Kroon aan een gemeente inhoudt, dat deze gemeente het exclusieve recht ontvangt dit wapen te voeren. Inbreuk daarop zal dan ook in beginsel als onrechtmatig moeten worden beschouwd." En "Met betrekking tot bij Koninklijk besluit aan andere publiekrechtelijke lichamen verleende wapens geldt mutatis mutandis hetzelfde". Het voorgaande geldt uitsluitend als er een Koninklijk besluit is waarbij het Ommelander wapen is verleend aan een publiekrechtelijk lichaam.

Het Ommelander wapen is vanaf 1995 niet meer bij Koninklijk besluit verleend aan een bestuursorgaan. De bovengenoemde passages uit de Circulaire zijn om die reden niet van toepassing op het Ommelander wapen.

In de uitingen die de heer Koning heeft opgenomen in zijn brief is geen sprake van "het voeren van" het Ommelander wapen of het wapen van de provincie Groningen waarin het Ommelander wapen is verwerkt. In de uitingen is niet het gehele wapen opgenomen en de gebruikers hebben ook niet de suggestie willen wekken dat zij verbonden zijn aan de Ommelanden. Voor zover de makers en gebruikers delen van het Ommelander wapen hebben gebruikt, hebben zij beoogd de Friese vlag af te beelden. Daarbij hebben zij zich vergist in de richting van de blauw/witte strepen. Verder kan het gebruik van de afbeelding van een hart danwel een plumpeblad bedrijven en inwoners van Fryslân - noch enige andere persoon - niet worden verboden. Hetzelfde geldt voor het gebruik van de beide diagonalen van de blauwe en witte strepen.

Nu er geen sprake is van onrechtmatig gebruik van het Ommelander wapen danwel het wapen van de provincie Groningen, bestaat er voor ons college geen aanleiding iets te doen met betrekking tot de uitingen die de heer Koning noemt in zijn brief. Wij adviseren u de brief van de heer Koning voor kennisgeving aan te nemen en geen brief te sturen aan de provincie Fryslân.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen:

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Brief van Max Koning - Misbruik Ommelander wapen	brief